

(3)

TURVALINE SADAM

See AA-lane mõistis, et oma tõelise mina leidmine algab teadmisest, kes ta olla ei taha.

VANGLA. Milline imeline elu. Siin ma olen, istun kongis ja ootan, kuni veekeetja vesi keema läheb, et saaksin endale tassi lahustuvat kohvi teha ja mälestustes rännata. Mõtiskledes oma praeguse olukorra üle, nendin paratamatut tõsiasja, et olen juba neljandat aastat vangistuses. Mõnel hommikul ärgates loodan endiselt, et see kõik on vaid halb unenägu.

Ma ei kasvanud üles kodus, kus oleks alkoholi tarvitatud, aga kui ma kolmeteistaastaselt esimest korda jõin, siis teadsin, et joon veel. Kuigi mind kasvatati kodus, kus moraalsed standardid olid kõrged, ei tekitanud see mulle mingit hirmu tagajärgede ees, mis kaasnesid käraka võtmisega. Mõnikord jalgrattaga naabruskonnas ringi sõites luurasin ühe täiskasvanu järel, kes oma aias õlut jõi. Kui teadsin, et teda kodus ei ole, tulin hiljem tagasi, murdsin ta majja sisse ja varastasin külmkapist seda kuldset jooki.

Mäletan liiga hästi hommikut, mil mina ja üks teine kutt varastasime mu isa krediitkaardi ja pikapi, et põgeneda Californiasse ning hakata filmistaarideks. Meil oli üks püstol, millega saime poode röövida, kui oli aeg oma õlle-, sularaha- ja suitsuvarusid täiendada. Kuid veel enne esimese reisipäeva lõppu teatasin oma sõbrale, et ma ei saa edasi minna ja pean koju naasma. Teadsin, et selleks ajaks on mu ema ja isa juba murest

murtud. Mu sõber keeldus tagasi tulemast, seega lasin ta autost välja; ma ei näinud teda enam kunagi. Mu vanemad võisid pidada mu käitumist tõsiseks teismelise mässuks, kuid neil polnud aimugi, et seda toitis haigus nimega alkoholism.

Kuueteistaastaselt sain osalise ajaga töö kohaliku raadiojaama diskorina. Asjatundjad märkasid, et mul on selle ameti peale nii palju annet, et tulin keskkoolist ära ja hakkasin täiskohaga plaate keerutama. Joomine ja pidutsemine käisid selle ametiga käsikäes. Peatselt kujunes välja muster, mis kestis palju aastaid. Kui mu tööandjad märkasid minu alkoholismi ja see hakkas tööd segama, tulin ära ja asusin tööle mõnes teises ringhäälingufirmas.

Mulle meenub päev, kui tegin ühte keskpäevasaadet ja tundsin, et ei suuda enam ühte minutitki ilma joomata olla. Panin ühe plaadi mängima ning jalutasin vaikselt ja märkamatult raadiojaamast välja. Sõitsin alkoholipoodi ja ostsin pudeli viskit, läksin tagasi autosse, panin raadio mängima ja hakkasin jooma. Istudes seal ja kuulates laulu laulu järel, lõppes ühel hetkel album ja kuulda võis ainult plaadimängija nõela kraapimist. Lõpuks taipas keegi raadiojaamas, et mind ei ole enam stuudios ja pani uue plaadi mängima.

Raadios töötatud aastate jooksul olin aeg-ajalt ka tormipüüdja. Minu ülesanne oli radariandmete põhjal jälgida torme ja märgata tornaadosid, rahet, üleujutusi ning muid tormiga seotud ohte või kahjustusi. Seejärel kasutasin autos olevat mobiiltelefoni, et anda raadiosse otseülekandeid tormi jälitamise ajal. Ühel ööl oli torm erakordselt maruline. Meie kuulajaskond oli suurem kui kunagi varem ja minu otseülekanne kõlas nii, nagu oleksin sõjatsooni eesliinil.

Järgmisel päeval tunnustas üks ajaleht meie raadiojaama kena artikliga, mis kirjeldas meie professionaalset tööd ilma kajastamisel. Mida keegi ei teadnud, oli see, et need „professionaalsed” tormireportaažid olid ette kantud minu turvaliselt tagahoovi terrassilt ning iga viskikoola klaasitäie järel minu improvisatsioon paranes.

Aeg-ajalt töötasin reporterina ja tegin kohapeal ülekandeid mitmetest uudislugudest. Jõin tööl regulaarselt ja olin sageli purjus, kui saabusid kutsed kajastada alkoholi tarvitamisega seotud liiklusõnnetusi. Seal ma siis olin – ühes käes mikrofoni, teises plasku – hüüates uudistebussi ja kihutades sündmuspaiigale sama purjus või isegi rohkem kui see, kes oli õnnetuse põhjustanud. Oli vältimatu, et ühel päeval põhjustan oma joomise tõttu ise raske liiklusõnnetuse ning selle asemel, et ise uudiseid kajastada, *saab* minust uudis.

Olin mitmel korral seadusega pahuksis: trahvide maksmata jätmise, avalik joove, kaklemine ja joobes juhtimine. Aga miski pole võrreldav selle korraga, kui politsei kutsus mind ülekuulamisele seoses ühe mõrvaga. Olin eelneval ööl joonud ja sattunud ohtlikku vahejuhtumisse. Teadsin, et ma ei olnud toime pannud mõrva, aga ometi oli minust saanud peamine kahtlusalune. Pärast ühte või kahte tundi küsitlemist selgitati välja, et mina ei olnud seda kuritegu toime pannud ja mul lubati minna. Siiski oli see piisav, et panna mind asjade üle järele mõtlema.

Läksin koju ja helistasin ühele sõbrale, keda olin nädala eest näinud kaubanduskeskuses. Ma ei olnud temaga paar aastat rääkinud, aga märkasin, kui teistmoodi ta välja nägi ja käitus. Meie vestluse käigus mainis ta mulle, et ta ei ole rohkem kui aasta joonud.

Ta mainis mulle sõprade rühma, kes aitasid tal kainenena püsida. Ma valetasin talle ja väitsin, et ka mina ei olnud mõnda aega joonud. Arvan, et ta ei jäänud mind uskuma, aga ta andis mulle oma numbri ja julgustas mind endale helistama, juhuks kui ma tahaksin tema sõpradega kohtuda. Kui olin piisavalt julgust kogunud ja talle helistasin, tunnistasin oma joomisprobleemi ja soovi lõpetada. Ta võttis mu peale ja viis mind mu esimesele AA koosolekule. Anonüümsetes Alkohoolikutes teadsin, et olen leidnud turvalise sadama. Järgneva nelja ja poole aasta jooksul liigitusin kategooriasse, mida AA kõnepruugis tuntakse kui „krooniline kukkuja”. Suutsin kokku kraapida tubli kuus kuud kainust, siis hankisin tähistamiseks pudeli.

Tegin kõiki neid asju, mida mul soovitati mitte teha. Esimesel aastal AA-s võtsin vastu suuri otsuseid, nagu näiteks abiellumine, võimalikult kalli korteri üürimine, tugiisikuga mitte töötamine, sammude vältimine, koos vanade joomasemudega vanades kohtades töllerdamine ning koosolekutel rohkem rääkimine kui kuulamine. Lühidalt, ma ei võtnud AA pakutud imet vastu. Minu haigus süvenes ja minust sai püsikunde võõrutushaiglates, intensiivravi osakondades ja ravikeskustes. Lõplik hullumeelsus oli väga lähedal ja surma väravad juba paistsid.

On ütlus, et alkohoolikul läheb kinni kas kõri, kongiuks või kirstukaas. Kuna ma ei olnud siiralt valmis tegema neid asju, mis kõri kinni paneks, pidin teiste valikutega silmitsi seisma. Ma ei kujutanud ette, et see võib nii kiiresti juhtuda.

Oli ilus septembri nädalavahetus just enne tööpüha. Otsustasin osta kasti õlut ja pudeli veini. Õhtu edenedes jõin õlle ja veini peale viskit, jäin mäluauku,

panin purjus peaga toime kuriteo, mind arreteeriti ja kõigest kümne päeva jooksul mõisteti süüdi ja määrati kahekümneks aastaks vangi. Tundub, et alkohoolne surm tuleb paljuski samamoodi: ma joon, ma langen mäluauku ja ma suren. Vähemalt vanglas olles antakse mulle veel üks võimalus elada.

On võimatu kirjeldada pealesunnitud alandlikkust, mida üks vangi pistetud alkohoolik tunneb. Ehkki väärin vangis istumist, oli see kohutav trauma. Ainus julgustus ja lootus, mida ma suutsin leida, tuli kogemuslugude lugemisest räbaldunud Suures Raamatus, mille leidsin oma kongist. Siis ühel päeval kuulsin midagi, mis oli muusika minu kõrvadele. Üks vangivalvur teatas, et kabelis toimub AA koosolek. Kui ma koosolekule sisse astusin, võtsin koha sisse toolide ringis, kus leidsin taas turvalise sadama.

Kui ma seda lugu kirjutan, on möödunud kolm ja pool aastat sellest koosolekust kabelis. Olen kolinud suuremasse vanglaosakonda ja jäänud väga aktiivseks Anonüümsete Alkohoolikute hämmastavas programmis. AA on minu elus nii palju asju korda saatnud. See on taastanud mu terve mõtlemise ja üleüldise tasakaalutunde. Nüüd, olles valmis kuulama ja soovitusi vastu võtma, olen avastanud, et tõelise mina leidmise protsess algas teadmistest, kes ma olla ei taha. Ja kuigi alkoholismitõbi minu sees on nagu gravitatsioon, mis tahab mind alla tõmmata, on AA ja Kaksteist Sammu nagu jõud, mis lennuki õhku tõstab. See toimib ainult juhul, kui piloot teeb õigeid asju, et see toimima panna. Niisiis, olles programmiga tööd teinud, olen ma emotsionaalselt ja intellektuaalselt kasvanud. Ma pole mitte ainult Jumalaga rahu teinud, minu sees on ka Jumala rahu aktiivse Jumalateadlikkuse kaudu. Lisaks

alkoholismist tervenemisele olen saanud terviklikuks inimeseks – kehalt, vaimult, hingelt.

Minuga on üks „Jumala-asi” teise järel juhtunud, sellest ajast peale, kui alistasin AA põhimõtetele. Mind süüdi mõistnud kohtuametnikud ühes minu kuriteo ohvritega on kõik otsustanud toetada minu ennetähtaegset vabanemist vanglast. Kokkusattumus? Ma arvan, et mitte. Olen saanud kirju oma endistelt tööandjatelt, kes on kuulnud minu kainusest ja pakkunud mulle taas võimalust raadios töötada. Need on lihtsalt näited sellest, kuidas Jumal teeb minu heaks seda, milleks ma ise suuteline ei olnud.

Üks kohustus, mille olen endale võtnud vastutasuks Jumala armu eest, on hakata kohe pärast vabanemist aktiivselt kaasa lööma vanglateenistuse komitee töös. AA sõnumi tagasi toomine vanglatesse on minu ja mu kainuse jaoks tänasel päeval äärmiselt oluline.

Kogemus on mulle õpetanud, et ma ei saa minna tagasi ja luua täiesti uut algust. Kuid läbi AA saan alustada praegusest ja luua täiesti uue lõpu.